

KORRESPONDENT

ROLNICZY + HANDLOWY I PRZEMYSŁOWY.

WYCHODZI JAKO PISMO DODATKOWE BEZPŁATNE PRZY „GAZECIE WARSZAWSKIĘJ.”

Za ogłoszenia do „Korrespondenta“ pobiera się za pierwszy raz po kop. 10, za następne po kop. 9.

Konkurencya amerykańskiego zboża.

Jedną z najgłówniejszych przyczyn z dniem każdym widoczniejszego upadku rolnictwa w Europie jest konkurencya amerykańskiego zboża, która zniżając i tak już niewysokie ceny płodów rolniczych, czyni coraz smutniejszym nasze położenie.

Któżby się z nas mógł spodziewać przed laty dwudziestu, że odległa od nas o mil tysiące Ameryka zaleje kiedyś rynki nasze produktem tańszym od wyprodukowanych u nas płodów. A jednak stało się tak i stało z niepowetowaną naszą szkodą. Nowa część świata staje się dla nas z dniem każdym coraz różniejszym współzawodnikiem na każdym polu przemysłu. Wyprzedziła nas poniekąd w industrii, a teraz zabija nasze rolnictwo, rzucając rok rocznie na rynki nasze miliony centnarów pszenicy po cenach, po jakich my w żaden sposób z jakąkolwiek korzyścią zboża naszego produkować nie jesteśmy w stanie. Bo pod innemi zupełnie warunkami gospodarzy Amerykanin niż rolnik stariej Europy. Ziemię, zwłaszcza w zachodnich okolicach Stanów Zjednoczonych, w porównaniu z naszymi cenami roli za bezcen, niejednokrotnie zupełnie za darmo dostać może w posiadanie. Ziemia ta niewyniszczona jak u nas tysiącletnią kulturą, mało wymaga uprawy i żadnego nawozu. Jedna płytka orka starczy do wydania odpowiedniego sprzętu, a pszenica kilkadziesiąt razy postępuje po sobie bez wszelkiego zasilenia roli jakimkolwiek sztucznymi środkami. Wszelka praca ręczna przy słabem nader zaludnieniu tych okolic naturalnie nadzwyczaj jest droga; wykonywanie więc robot rolnych w tym stopniu, jak się to u nas praktykuje, ręką ludzką, ogromnieby kosztą produkcji powiększyło. Ale i w tym względzie praktyczny Amerykanin dał sobie radę, zastępując gdzie tylko było możliwem robotnika ręcznego parą. Orze więc, sieje, sprząta i młóci wyłącznie parą, a wszystkie narzędzia rolnicze, służące do uprawy lub sprzętu płodów rolniczych, uprościł i udoskonalił w tak wysokim stopniu, o jakim my w Europie nie mamy wyobrażenia. Najlepsze angielskie narzędzia rolnicze nie mogą iść w porównanie ani pod względem taniości, ani praktyczności z amerykańskimi.

Ciążary wreszcie państwowe i komunalne, wynoszące u nas niejednokrotnie olbrzymie summy, a które ciężąc przeważnie na rolnictwie, utrudniają coraz bardziej jego rozwój, w Ameryce ani w części tak bardzo nie dają się we znaki. Wojska stałego, które w Europie pochłania największą część podatków, tam wcale niemożna brać w rachubę; administracja polegająca w przeważnej części na samorządzie, jest bardzo tania, a i podatki komunalne, niemiłosiernie wysokie w większej części państw europejskich, w Ameryce, zwłaszcza w okolicach czysto rolniczych bardzo są nieznaczne. Ogółem wzięwszy, rolnik amerykański ani połowy tyle nie ponosi ciężarów na państwo i gminę co przeciętny europejski, ani czwartęj części co n. p. francuzki.

Największą, i to jak się na pierwszy rzut oka zdawało, nieprzepartą zaporą swobodnego rozwoju rolnictwa i połączonego z nim handlu zbożem w Ameryce były ogromne odległości, jakie płody amerykańskiego rolnika przebyć musiały, nim się mogły

dostać na główne miejsca zbytu. I temu zaradzono po części już dzisiaj gruntownie. Środki komunikacyjne, tak lądowe jak wodne, olbrzymie w ostatnich lat dziesiątkach się rozwinęły, a rozwój ten wzrasta z rokiem każdym więcej. Rozgałęziony nadzwyczaj i korzystny system rzek amerykańskich ułatwia zakładanie kanałów i komunikację wodną, a ruchliwość i przedsiębiorczość Amerykanów buduje w krótkim stosunkowo czasie koleje, łączące z sobą odległe o tysiące kilometrów okolice. Przy tak nadzwyczajnym rozwoju dróg, przy wzrastającym z każdym dniem wydoskonaleniu środków komunikacyjnych, ceny przewozu zboża, dawniej dość wysokie, naturalnym rzeczą przebiegiem bardzo się zniżyły. Transport buszla (27,2 kilogr.) pszenicy z Chicago do Nowego-Yorku (1600 kilometrów odległości) kosztuje wodą 7 centów, koleją 17 centów, z Nowego-Yorku do Anglii parowcem 8, okrętem żaglowym 6 centów; ceny te prawdopodobnie jeszcze spadły, albo w najkrótszym czasie spadną znacznie.

Rzecz jasna, że przy tak niskich cenach przewozu odległość miejsc produkcji od rynków zbytu znika prawie zupełnie, lub przynajmniej zbyt wielkiej w kosztach płodów rolniczych nie odgrywa roli, zwłaszcza gdy uwzględnimy ogromną stosunkowo taniość produkcji amerykańskiego zboża. Podług dokładnych obliczeń francuzkich, wynoszą kosztą produkcji w Ameryce na jeden hektar uprawnej ziemi jak następuje:

Orka	19 fr. 30 ctn.
Włóczka i zasianie	12 — 90 —
Siew	19 — 30 —
Żniwo	32 — 20 —
Młócka	6 — 70 —
Renta gruntowa i procent od kapitału obrotowego	6 — 30 —

Ogółem 96 fr. 70 ctn.

Przyjmując przeciętny sprzęt z hektara 12 hektolitrow (po 168 fut.), koszt wyprodukowania hektolitra pszenicy wyniesie 8,6 fr.; jeśli do tego dodamy przewóz, przeładowanie i inne poboczne wydatki, koszt wystawionych przez amerykańskiego rolnika na rynku londyńskim 100 kilogramów pszenicy wynosi co najwyżej 25 franków (w rzeczywistości koszt ten jest znacznie niższy).

Wyprodukowanie tej samej ilości zboża kosztuje rolnika niemieckiego 26,25, angielskiego 27,50, francuzkiego 33,70 fr.

Nie dziw więc, że przy takich warunkach rolnictwo jest w Ameryce przedsiębiorstwem nader korzystnym, z dniem każdym bardziej się rozwija i uprawa płodów rolniczych coraz większe obejmuje obszary. My zaś z samej natury rzeczy wytrzymać nie możemy nadal konkurencji z krajem wolnym od większej części tych ciężarów, pod których brzemieniem upada gospodarstwo nasze i szybkim krokiem ku zupełnej dążymy ruinie.

Nie ulega kwestyi, że z czasem konkurencya amerykańskiego zboża mniej groźną dla Europy się stanie. Prawdziwy Yankee nie jest rolnikiem, lecz w pierwszej linii spekulantem. Prowadzi on z wielką bezwzględnością na wielką skalę gospodarstwo rabunkowe, ciągnąc z ziemi co się tylko da, a nic jęj za to nie wracając w zamian. Skutki tego gospodarzenia już się poniekąd dzisiaj uczuć dają w Stanach Zjednoczonych. Przeciętna wydajność, która przed niedawnym jeszcze czasem wynosiła

18 hektolitrów pszenicy z hektara, spadła dzisiaj na 12, a w niektórych okolicach, znanych dawniej z urodzajności, hektar nie wydaje teraz więcej nad 7—6 hektol. Rolnik więc amerykański chcąc nie chcąc, w przyszłości do kosztowniejszego sposobu gospodarzenia zwrócić się będzie musiał; ziemia także z czasem podniesie się w cenie, co wszystko znacznie podniesie kosztą produkcji. A wreszcie z gwałtownym wzrostem ludności wzmagać się będzie siła konsumcyjna kraju, a zmniejszać w tym samym stosunku możliwość wywozu tak ogromnej ilości zboża.

Ale pominawszy już to, że w miejsce Stanów Zjednoczonych wstąpią według wszelkiego prawdopodobieństwa inne kraje, produkujące już dzisiaj znacznie więcej zboża nad miejscową potrzebę, jako to Kanada, Australia, Indye i Ameryka Południowa, same te wyżej wymienione zmiany w Stanach Zjednoczonych tyle zajmą czasu, że tymczasem nasze rolnictwo, które w obecnej chwili już ledwo oddycha pod uderzającymi na nie ze wszystkich stron ciosami, zupełną znaleźć może zagładę.

Zaradzić jedynie może tej smutnej, lecz niechybnej ostateczności solidarne współdziałanie wszystkich, zagrożonych w swych najżywniejszych interesach państw europejskich, współdziałanie, mające na celu obronę ojczystego rolnika przed zamorską konkurencją. Ameryka, wywożąc miliony centnarów swego tanio wyprodukowanego zboża na nasze rynki, chroni swą przemysłową, nakładając wysokie cła na wszelkie tego rodzaju zagraniczne wyroby, przez co staje się dla nas niemożliwą wszelka rekompensata, jakabyśmy na tém polu osiągnąć mogli. I tak współzawodnictwo nasze z Ameryką jest podobnym do walki dwóch atletów, z których jeden ma wolne, a drugi skrepowane dłonie.

K. P.

Trzyski bowce.

Zdziwić musi każdego praktycznego rolnika, przybyszającego ze stron innych do Królestwa, małe bardzo rozpowszechnienie tak zwykłego w zachodniej Europie, a tak zarazem korzystnego narzędzia uprawy, jak 3 i 4 skibowce. Nawet w najbardziej zaawansowanych postępowych gospodarstwach nie znamy, lub przynajmniej nie używamy tego rolniczego narzędzia. A przecież korzyści jego tak są widoczne i znaczne. Wie każdy, jak ważną, jak niezbędną nawet dla osiągnięcia dobrego rezultatu z następnego płodu rzeczą, jest jak najrychlejsza podorywka ściernisk. Możliwy zysk osiągnięty przez wypaszenie skoszonych pól bydłem lub owcami nie ma bowiem najmniejszego znaczenia w obec strat, jakie ponosimy przez znacznie gorszy sprzęt następny. Otoż tak ważną, tak niezbędną czynność jak podorywkę ściernisk zaniedbujemy niejednokrotnie w gospodarstwach naszych, nie z wiadomości złych tego zaniedbania skutków, lecz po prostu z braku czasu i rolnego inwentarza pociągowego. Trzyski bowce w tym względzie ogromną nam są pomocą; robotę tak samo, gdy narzędzie jest dobrze zbudowane i dokładnie nastawione, akuratnie wykonywają jak pługi; wolę nawet podorywkę trzyski bowcowa, bo nie tworząc zagonek ani grzbietów, nie przeszkadzają późniejszej uprawie, a przytém ułatwiają ją znacznie. Para koni, która w jesieni plugiem podorze w dniu dwa morgi magdeb., w trzyski bowcu wyorze ich 5. Podorywkę jednakowoż trzyski bowcem, zwłaszcza jeżeli czas jest suchy, wykonywać należy natychmiast po sprężeniu, gdy ziemia jeszcze jest dość wilgotną, później bowiem, gdy się rola zbyt zeschnie, instrument ten na nic się nie zda; ale w takim razie i plugiem niewiele się da zrobić.

Korzystniej jest jeszcze zamienić, jeśli przy narzędziu jest odpowiednie urządzenie, trzyski bowiec na czteroski bowiec, przyczepiając jedną łopatkę więcej; przez to ziemia dokładniej się zmiesza i przewróci. Uskutecznić to jednakowoż tylko można w razie, gdy ziemia jest niebardzo zwięzła, a ściernisko wolne od bujnego porostu perzu lub chwastów, w ostatnim bowiem wypadku czteroski bowiec albo za nadto obciąża, albo za wiele wymaga inwentarza. Korzyści jednakowoż trzyski bowca nie ograniczają się jedynie na podorywce ściernisk; jest to narzędzie uniwersalne, przy każdym rodzaju uprawy z korzyścią użyć go można. Gdy na zorany pod oziminy ugorze utworzy się wskutek ulewy skorupa, najlepiej ją zwłaszcza w porze suchej zedrzyć trzy lub czteroski bowcami; nie proszkują one bowiem ziemi do tego stopnia co brony, a przytém wiele skuteczniej działają.

I z wiosną na zorane głęboko w jesieni pole najodpowie-

dniejszym instrumentem jest trzy albo czteroski bowiec. Brona niedość skutecznie, zwłaszcza na zachwaszczonej i zbitiej roli działa, plug za wiele czasu i inwentarza pociągowego wymaga. Zwłaszcza przy lekkiej orce zoranej już jesienią pola, para koni lub wołów trzy razy tyle zrobić jest w stanie, co w plugu, a robota wcale nie będzie gorszą.

A wreszcie i ów najważniejszy punkt, który przed wszystkim w dzisiejszych tak krytycznych dla gospodarstwa czasach przy zaprowadzeniu nowych narzędzi rolniczych uwzględnić nam należy, punkt kosztów tutaj tak wielkiej nie odgrywa roli. Po długiego jednego sprowadzonego modelu jako tako zręczny kowal miejscowy zupełnie odpowiednie trzy lub czteroski bowce zbudować potrafi. Naturalnie, że jak przy wszystkich narzędziach rolniczych i przy trzyski bowcach baczna na to trzeba zwrócić uwagę, żeby jak najkuratorniej były zbudowane, i przed rozpoczęciem robot jak najlepiej ustawione, w przeciwnym bowiem razie zamiast dokładnie pracować, paskudzić będą po prostu i żadnych z nich nie osiągniemy korzyści.

K. P.

Działalność Banku Włościańskiego w gubernii Mińskiej.

Bank Włościański, zaledwo od kilku miesięcy otwarty w Mińsku, jest już nader czynny i ruchliwy, co dowodzi, iż powołanie do życia tej instytucji było na czasie. O społecznym i ekonomicznym jej znaczeniu mówić dziś nie będziemy. Ograniczymy się tylko do strony faktycznej, zaznaczając zarazem działalność Banku w gub. Mińskiej. Myśl o parcelacji obszernej gruntów dworskich szybkie u nas urzeczywistnienie znalazła. Zaledwo otworzony został w Mińsku oddział Banku Włościańskiego, zaraz włościanie ze wszystkich powiatów zgłaszać się zaczęli do instytucji, ułatwiającej nabywanie tak gorąco pożądanej ziemi.

Szacunek ziemi nabywanej za pomocą Banku Włościańskiego, zatwierdzony przez ministerium skarbu, jest dwojaki: 1) normalny, według tabeli cen ułożony dla gruntów rozmaitych miejscowości i powiatów, i 2) specjalny, na zasadzie taksy dokonywanej na miejscu przez członka powiatowego urzędu do spraw włościańskich. Pierwotny szacunek może być tym sposobem zredukowany według rzeczywistej wartości, t. j. podniesiony do 50% w razie urodzajności, lub zredukowany do pewnego stopnia w razie zjałowienia gleby. Specjalny szacunek odbywa się tylko w takim wypadku, jeśli właściciel nie kontentuje się szacunkiem normalnym, według którego włościanin dostaje pożyczkę z Banku, nowonabywca zaś z własnej kieszeni dołożyć nie chce. Wówczas urzędnik zjeżdża na miejsce i sprawę załatwia. Wartość gruntów w specjalnej ocenie kapitalizuje się według normy dochodowej 5½%. Bank wydaje nie więcej nad 75% od obliczonej w ten sposób summy głównej.

Normalne zaś ceny dziesięciny ziemi ustanowione dla rozmaitych powiatów są następujące:

W pow. Mińskim od 10—25 rub., w Słuckim od 10—35 rub., w Nowogródzkim od 12—50 rub., w Ihumeńskim od 10—25 rub., w Borysowskim od 10—15 rub., w Bobrujskim 10 rub. W powiatach Pińskim, Mozyrskim i Rzeczyckim po 6 rub.

Od chwili swego istnienia (sierpień r. z.) po dzień 1 marca, miński oddział Banku Włościańskiego wydał pożyczek na sumę 130,000 rub. dla 18-u nabywców włościan. Zatwierdził przytém 40 innych umów, na które obecnie wypłaca pożyczkę i przyjął do rozpatrzenia kilkadziesiąt projektów nowych na sumę 700,000 rub. Największy ruch pod względem parcelacyjnym panuje w pow. Nowogródzkim i Ihumeńskim, oraz w Mińskim, Borysowskim i Słuckim. Mniej chętnie zawierają się umowy w pow. Mozyrskim, Pińskim i Rzeczyckim. Do wszystkich gruntów nabywanych za pomocą Banku Włościańskiego stosują się przepisy, dotyczące ziemi nadanej włościanom w skutek ukazu z dnia 19-go lutego 1864 r.

Właściciele znacznych obszarów, podpadli w skutek klęsk ekonomicznych, odcinają mniej urodzajną lub odleglejszą część gruntów, których dla braku rąk robotnych, oraz środków materialnych należycie uprawić nie mogli, i nie psując całości majątku, pozbywają się niepotrzebnego ciężaru, płacąc pilniejsze długi i oddychają swobodniej, mając obrot łatwiejszy.

Ceny ziemi normalne, na pozór niskie, przy zbywaniu większych i nędniejszych obszarów są dość dla dziedziców dogodne. Inaczej rzecz się ma ze sprzedażą gruntów urodzajnych, jeśli ktoś jest zmuszonym do tego. Nie obeszło się w całej tej sprawie bez wplątania się do niej żywiołu semickiego. Żydkowie poczęli w niej brać czynny udział, tworząc sobie nowe źródło dochodu, a że bez pomocy Izraelity, jak ziemianie tak chłopci obejść się nie mogą, Żydzi wystąpili w roli pośredników między sprzedającymi a nabywcami, pobierając za swe usługi 4%.

ROZMAITOŚCI.

Wścigi w Warszawie w r. 1887. Najbardziej pomyslnym rezultatem tegorocznych wścigów w Warszawie był dla p. Grabowskiego. Jego konie wygrały 12 pierwszych nagród, 4 drugie i 1 trzecią, co razem wynosi 16,276 rub. 62 $\frac{1}{2}$ kop. Najwięcej nagród zyskał koń „Count-Grabowski“, który w czterech gonitwach wygrał 5623 rub. 75 kop., następnie „Kordecki“ wygrał nagrodę Cesarską 3231 rub., potem „Mandana“ wygrała 2808 rub., „Sasin-Grabowski“ 2547 rub. i t. d. Następnie największą kwotę z nagród wzięła stajnia hr. Ludwika Krasińskiego, który otrzymał ogółem 7575 rub. 75 kop.; z jego koni wyróżnił się „Imp“, który wygrał 2994 rub. 75 kop. Dalej względnie do wysokości zyskanych nagród idą następujący właściciele koni: R. Krumpel otrzymał 1505 rub., pułkownik Curikow 1064 rub. 50 kop., W. Mysyrowicz 781 rub., A. Łazarew 796 rub. 50 kop., A. Potocki 697 rub. 50 kop., L. Kronenberg 660 rub. 50 kop., J. Niłow 472 rub. 50 kop., A. Wotowski i E. Reszke 332 rub., K. Makomaski 135 rub. i D. Bułhakow przedmiot srebrny. Pod względem materyalnym dla Towarzystwa wścigów konnych tegoroczne gonitwy wypadły mniej korzystnie niż w latach zeszłych, a to z powodu, że w skutek niepogody uczęszczało na wścigi stosunkowo mało publiczności; przycem Towarzystwo poniosło znaczne wydatki na pobudowanie nowego toru wścigowego.

Wiek żółwi. W rzece St. Jean-river we Florydzie złowiono wielkiego żółwia, na którego pancerzu odkryto następujący napis: „Złowiony przez Fernanda Gomez'a w r. 1700 w rzece św. Sebastjana, następnie przeniesiony przez Indyan do Matanzas, a ztamtąd do wielkiej Mekiwy.“ Wielka Mekiwa jest starą nazwą rzeki St. Jean-river; na pancerzu żółwia oprócz wypisanego 1700 roku były wyraźne znaki hiszpańskiego herbu państwa, Floryda bowiem w tym czasie i aż do r. 1821 należała do Hiszpanów i później odstąpioną została Zjednoczonym Stanom. Tym sposobem żółw mógł liczyć około 200 lat. Żółw naznaczony został datą bieżącego roku i znowu wpuszczony do rzeki.

Jarmark w Jędrzejowie. Na jarmarku wiosennym, odbytym w dniach 21-m, 22-m i 23-m czerwca, jak pisze korespondent *Gazety Kieleckiej*, zaprodukowano w ogóle koni 175, z tych ziemianie 75, handlarze sztuk 100 dostarczyli. Sprzedano około sztuk 50, t. j. blisko $\frac{1}{4}$. Cena koni spadła do 50%, jako następstwo zakazów wyprowadzania koni za granicę. Zaprodukowano także 11 sztuk tryków (Rambillety) cienko-welnistych z dobrą Okszy ks. Radziwiłła; trzy sztuki w 4-m roku ceniono po 40 rub. za sztukę, dwuletnie po 25 rub., a jednoroczne po 10 rub. Bydła rasowego nie było. Z dostawionych koni odznaczała się stajnia p. Kazimierza Mrozowskiego z Ciesiel. Przedmiotem uwagi był ogier trakeński i pół krwi arabskiej klaczy, maści jasno-gniadój, zdobnej jabłkami, w latach 4. ceny 500 rub.; dalej para klaczy kasztanowatych ze źrebiętami po lat 5, ceny 700 rub.; klaczy kara lat 4, ceny 300 rub.; wałach kary lat 4 i wałach kasztanowaty lat 4, para 600 rub.; wszystkie konie własnego chowu rasy polskiej, nie sprzedane. Dalej odznaczyły się: para ogierów gniadych w latach 4 i 5 p. Nowakowskiego z Mierzwina, para 1600 rub. (krwi anglo-arabskiej); para wałachów karych w latach 4, rasy polskiej, ceny 700 rub. Grądkowskiego z Kaczewic; klaczy rasy polskiej, maści skaro-gniadój żrebną, ceny 180 rub.; ogier skaro-gniady rasy polskiej, w latach 5, ceny 150 rub. p. Leona Kobierzyckiego z Dżbian; ogier złotój maści, rasy arabskiej lat 4, ceny 350 rub., drugi gniady rasy anglo-arabskiej lat 5, ceny 330 rub. p. Sucheckiego z Ra-

koszyna. Dzierżawca z Januszowic pow. Stopnickiego zaprodukował ogiera karego lat 6, rasy polskiej, ceny 150 rub., Wałacha kasztanowatego rasy polskiej, lat 4, ceny 120 r. i klaczy anglo-arabską gniadą, lat 5, ceny 150 rubli. Że cena koni w porównaniu z ceną zeszłoroczną spadła do połowy, stwierdzają fakta na obecnym jarmarku zaszły. I tak: p. G. z K. sprzedał trzy fornalki 4-o konne z zaprzęgiem i wozami po 200 rub. za jedną fornalkę. P. R. dzierżawca z Galicyi sprzedał p. N. 6 koni fornalskich (od 4 do 5 lat) z uprzężą i wozem za 330 rub. Bilans ściśle obliczony użytego w obrotach jarmarcznych kapitału nie przynosi cyfry 6000 rubli, po szczególe jako zadatek na kupno zboża zielonego, wełnę, okowitę i t. p. produktu wydatkowe. Ceny targowe z czwartku (z 23 b. m.): Płacono za korzec: pszenicy od 6 rub. 50 kop. do 7 rub.; żyta 5 r. 10 k. do 5 r. 25 k.; jęczmienia 3 r. 50 k.; owsa od 1 r. 90 k. do 2 r. 10 k.; grochu od 4 r. 50 k. do 5 rub.; rzepaku od 8 r. do 9 rub.; koniczyzny czerwonej korzec 30 do 35 r.; koniczyzny białej od 25 do 30 r.; kartofli 1 r. 10 k.; wiadro okowity 7 r. 80 k. Ceny sprzedażne zboża zielonego z różnych wersyj pantoflowych zebrane, tak się przedstawiają: I wersja: pp. XX. sprzedali parę (pszenicy i żyta) po 10 rub. z możliwością odkupu za zwrotem procentu od zaliczki 50 k. do 85 kop. na korcu. Miłe czasy! Z drugiej wersji ceny zboża zielonego takie wypadły: korzec pszenicy od 5 rub. 25 k. do 5 r. 50 k.; korzec żyta 4 rub. 80 k. do 5 r.; korzec jęczmienia 3 r. 50 k. do 3 r. 60 k.; korzec rzepaku zimowego 6 r. 50 k. do 6 r. 75 k.; korzec owsa 1 r. 80 k. do 2 r.; wełny kamień na baranie 16 rubli.

Ostatnie ceny targowe

na stacyi Praga (Warszawa) Dr. Żel. Teresp. (d. 2 lipca r. b.)

całemi wagonami.

	kopiejek za pud		kop. za korzec	
	od	do	od	do
Pszenica spokojnie	wyborowa	136 140	8 25	8.45
	średnia	127 133	7.70	8 05
	ordynarna	116 125	7	7.55
Żyto silnie	wyborowe	82 83	4.75	4.80
	średnie	77 81	4.47 $\frac{1}{2}$	4.70
	ordynarne	67 73	3.90	4.25
Jęczmień bez popytu	56 68	2.85	3.45	
Owies niżkowo	wyborowy	73 77	2.60	2.27 $\frac{1}{2}$
	średni	62 69	2.20	2.45
	ordynarny	55 60	1.95	2.12 $\frac{1}{2}$
Groch zwyklowo	66 90	4.30	5.90	
Gryka słabo	67 79	3.45	4	
Kasza jaglana silnie	98 130			

Usposobienie rynku naszego w pierwszej połowie zeszłego tygodnia odznaczało się znacznym ożywieniem i ceny w wielu razach płacono nawet wyższe niż w tygodniu poprzedzającym.

W końcu jednak ustalająca się pogoda i znacznie podniesiona temperatura, poczęły ujemać wpływać na cały bieg interesów. Nabywcy przyjęli pozycję wyczekującą, jednakże ceny, choć z trudem, zdołały utrzymać się na niezmiennym poziomie.

Odnieść to jednak wypada tylko do pszenicy, żyta, grochu i kaszy jaglanej, które wciąż cieszyły się chętnym zakupem; o wies zaś, jęczmień i gryka nabywców prawie nie znajdowały, pomimo dużych nawet ustępstw ze strony sprzedających, przez co duże ilości, szczególnie owsa, pozostaje nieprzedanemi.

Dostawy różnego rodzaju zboża przez ciąg ubiegłego tygodnia były z kraju umiarkowane, z Cesarstwa zaś dosyć obfite.

E. Wojewódzki et Comp. Marszałkowska Nr. 116.

Sprawozdanie tygodniowe.

Bank Kredytowy Donimirski, Kalkstein, Łyskowski i Sp. w Toruniu.

Toruń dnia 28 czerwca 1887 r.

Przez większą część ubiegłego tygodnia mieliśmy pogodę, deszcze jednakże po kilkakroć przepadowały.

Na targach europejskich pozostał popyt na zboże, a prze-
ważnie na pszenicę dobry, to też niepomyślne wiadomości z tar-
gów amerykańskich nie wywarły na targi tutejsze tak wielkiego
wpływu, jakiego należało się spodziewać.

W Nowym-Yorku podniosły się ceny pszenicy z początkiem
tygodnia o 3 centy, ku końcowi obniżyły się znowu o 6 centów,
ostatnie więc notowania o 3 centy są niższe niż przed tygo-
dnem. Wywóz pozostał znaczny, a mimo to zmniejszyły się za-
pasy kontrolowane tylko o 895,000 buszli i wynoszą obecnie
41,217,000 buszli pszenicy, kiedy przed rokiem tylko 31,000,000
na składach się znajdowało.

W Anglii piękna pogoda nader korzystnie na stan zasiewów
oddziałała, żniwo jednakże o jakie dwa tygodnie później niż
zwykle prawdopodobnie się rozpocznie. Na targach zbożowych
wielkie zaofiarowanie z Ameryki po cenach niskich nie mogło
pozostać bez wpływu na ceny, to też płacono pszenicę o 1 szyl.
niżej.

We Francji były targi nader ożywione, popyt dobry, a ce-
ny dopiero pod koniec tygodnia trochę były niższe.

W Belgii i Hollandyi przy cenach niskich obracał się
interes w ciasnych bardzo granicach.

Na placu naszym dowóz pszenicy ustał niemal zupełnie,
partye, jakie jeszcze się pojawiają, sprzedają się na potrzeby
konsumcyi po cenach prawie bez zmiany. Na żyto popyt zawsze
słaby i ceny 1—2 mrk. niższe.

	Płacono za 1000 kilogramów w hol. fun.	Marek	Rub. za pud przy kursie 190
Pszenica transito	120—133 fun.	140—145	1,21—1,25
krajowa pstra	120—128 "	172—178	
krajowa "	126—131 "	178—182	
krajowa jasna	120—126 "	175—182	
krajowa wybor.	128—133 "	182—185	
Żyto transito	120—128 "	80—84	0,69—0,72
krajowe	115—124 "	110—112	
	126—128 "	112—114	
Jęczmień tranzit.		70—110	0,60—0,99
krajowy		85—125	
Owieś rossyjski tranzyto		70—85	0,60—1,73
krajowy		85—100	
Groch tranzytowy		85—115	0,73—1,00
na paszę		90—100	
kuchenny		105—125	
Victoria		120—145	
Rzepak transito		180—190	1,55—1,65
Rzepak grubo ziarnisty świeży suchy		190—210	
Rzepak świeży suchy		185—200	
Kubin niebieski		75—85	0,65—0,73
złoty		75—85	0,55—0,73
Wyka czarna		80—90	0,69—0,77
Kuch rzepakowy		4,60—4,90	0,79—0,84
Kuch lniany		4,60—5,00	0,79—1,86
Otręby pszenne		3,00—3,15	0,52—0,54
Otręby żytnie		3,10—3,25	0,53—0,55
Koniczyna czerwona		15—30	2,58—5,17
biała		20—35	3,45—6,03
Tymotka		18—20	3,13—3,45

W Hamburgu obniżyły się ceny okowity o 2 do 3 marek.

Płacono:

loco bez beczki marek	19 1/4	kop.	30
w beczk. kontrak. loco	24		50
na czerwiec	24		50
na czerwiec lipiec	24		50
na lipiec-sierpień	24 1/2		52
na sierpień-wrzesień	25 1/4		55
na wrzesień-październik	26		58
na październik-listopad	25 1/2		56

Dzisiejsze kursa berlińskie.

Rossyjskie banknoty	182,05	Mrk.
Pszenica czerwiec-lipiec	183,75	"
wrzesień-październik	163,75	"
New-York	92,00	"
Żyto loco	123,00	"
czerwiec-lipiec	123,70	"
lipiec-sierpień	123,75	"
wrzesień-październik	128,50	"

Olój rzepakowy na czerwiec	48,90	Mrk.
wrzesień-październik	49,00	"
Okowita loco	67,70	"
czerwiec-lipiec	67,90	"
sierpień-wrzesień	68,10	"

Ceny w Warszawie ze źródła urzędowego

za czas od dnia d. 27 czerwca do 4 lipca 1887 roku.

	Cena średnia	Cena średnia
Pszenica za korzec 6-pu- dowy bez worków i opa- kowania	rubli 8.50	Śmietany kwarta od 25—30
Żyto za korzec 3 1/4 pud.	4.90	Cukier kostkowy funt kop. 12 1/2
Owieś za korzec 3 1/2 p.	2.67 1/2	Kawa funt kop. 55
Jęczmień za korzec 5 p.	3.75	Jaj kopa kop. 80
Gryka za korzec 5 p.	4.50	Kapusty funt kop. 6
Groch polny za korzec 6 1/2 pudowy	6.00	Kartofli korzec rub. 2.40
Rzepaku letniego korzec (5 1/4 puda)	9	Buraków korzec rub. 3.00
Rzepak zimowy korzec (5 1/4 puda)	10.00	Sól pud kop. 45
Wół najlepszy rub. 111		Pieprz funt kop. 48
średni " 93		Octu zwycz. kwarta kop. 5
Wołowina połędwica f. k. 18—22 1/2		stołow. " 9
" zrazowa kop. 12—14		Spirytus czysty wiadro " 11.50
Cielęcina kop. 11—12 1/2		Spirytus 78 pr. " " 8.15
Wieprzowina kop. 11—18		Okowita 40 pr. " " 5.00
Baranina kop. 13—16		Wódka 10 pr. wiadro rub. 8.15
Łój wołowy funt kop. 13		" 6 pr. szum. " " 5.00
Słonina funt kop. 15		Siemie lniane garniec kop. 20
Sadło świeże funt kop. 15		Siemie konopne " 18
Smalec wieprzowy funt kop. 20		Chmiel krajowy pud rub. 19.00
Indyk żywy rub. 3		Świecice stearyn. funt kop. 23
Indyk bity rub. 3.50		Drzewo twar. sąż. kub. rub. 17
Perliczka kop. 50		" opał. sosn. za sąż. kub. zawier. 182 1/2
Kaczka bita kop. 60		ang. stóp kub. rub. 15
Kura kop. 60		Piwo zwycz. wiadro kop. 50
Kasza pszenna za gar- niec kop. 37		" bawarskie " rub. 1.00
" perlowa " 32		Olój lniany pud " 5.40
" grycz. drob. " 22 1/2		" konopny " " 5.00
" " zwycz. " 25		" rzepakowy " " 4.60
" jęczmienna " 15		" " dyst. " " 5.40
" jaglana " 20		Wosk " funt kop. 55
" owsiana " 25		Mydło zwyczajne " " 10
Mąka żytnia razowa pud 1.15		Mydło szare " " 9
Mąka żytnia pyłkowa pud 1.35		Płótno konopne arsz. " 20
" pszenna zwycz. " 2.45		Płótno lniane " " 25
" " krupcz. " 2.55		Len pud rub. 8.00
" gryczana " 1.15		Konopie " " 6.00
" ziemniaczana " 2.00		Skóra końska " " 5.25
Otręby żytnie pud kop. 60		Skóra wołowa " 11.00
" pszenne " 60		Skóra cielęca " 1.05
Chleb żytni funt " 2 1/2		Stal krajowa " 5.00
" sytny " " 4		Stal angielska " 12.00
" pszenny " " 4		Żelazo kute " 2.10
" lepszy " " 4		" walcowane " 1.80
Mleko świeże garniec kop. 24		Węgiel kam. kraj. czet. 1.45
zbierane kop. 16		Koks z fabryki gazu z do- stawą pud kop. 16
Masła świeżego funt od k. 25—35		Węgiel angielski " 1.65
" solonego f. od k. 25—30		Nafta kaukazka wiadro 65
		Płacono za dzień roboty wyrobnikowi kop. 60
		Wyrobnikowi z koniem rubli 2
		Wyrobnikowi z 2 końmi " 3.50

Sprostowanie. W Nr. 25 *Korrespondenta Rolniczego*, w artykule
traktującym o uprawie błot zaszyły pomyłki, a mianowicie w miejscu,
gdzie mowa o wydziale przeznaczonym dla każdej pary robotników,
zamiast 7 pretów kubicznych, czytać należy 7 pretów bieżących; rów-
nież później zamiast 3 1/2 preta sześciennego 3 1/2 preta bieżącego; wynika
to zresztą z dalszego obrachunku dość jasno.